Ч. 79 Середа 10 (22) цьвітня 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

На засїданю з дня 17 с. м. вела ся дальша дискусия специяльна над правительственним предложенем закона о емеритурах урядників і пенсиях вдовиць.

Справоздавець меншости комісиї пос. Менґер боронив внесеня свого против висказів п. Міністра скарбу. Бесїдник каже, що п. Міністер хоче, аби в пенсиї вдів увзгляднювано також обставину, що померший міністер і намістник побирали функцийні додатки т. є. на репрезентацию, а бесїдник уважає то за фальшивий погляд, бо платня вдови має служити лише на покритє конечних потреб, а не на збиткові видатки. Внесенє меншости комісиї ще дуже щедре, бо в инших державах платнї вдів по найвисших урядниках не доходять в марках до тої висоти, яку предкладає меншість комісиї в австрийских зр.

Справоздавець більшости комісийної пос. Бер боронить предложеня правительственного, бо правительство предкладає лише то, що вже тепер стало правилом, хоч, правда, се дїє ся лише задля Монаршої ласки. Лїпше — каже бесїдник — то правило зробити законом, як приневолювати адміністрацию держави, аби заєдно удавала ся на дорогу ласки. Впрочім хибне обчисленє пос. Менґера, що по принятю єго поправки заощаджено би 50 до 60 тисячів зр., бо після найточнїйшого обчисленя різниця винесла би всего 8.700 зр.

По тих промовах приступила палата до голосованя і приймила внесенє меншости комісийної (пос. Менґера), против котрого не голосував в палатї майже нїхто крім польского кола. То внесенє обіймає лише три найвисші степенї вдовичих пенсий, впрочім полишає платнї всїх инших степенїв, так як предкладало правительство. Доданий комісиєю уступ о учителях середних шкіл принято з поправкою пос. Бурґсталера, Льорбера і Пєнтака, о котрій ми оногди згадували.

Параґраф 6 каже, що о скілько деякі урядники або вдови мали би лїпшу платню доси, як би дістали після нового закона, то ті користи мають їм прислугувати й на дальше. Параґраф 7 постановляє, що вдови по возьних одержать одну третину властивої платнї мужа, але не низше як 200 зр. Оба параґрафи ухвалено без зміни.

Параґраф 8 звучить: Вдова одержить для кождої дитини, що єсть під єї опікою, одну пяту часть своєї платнї аж до 24 року житя, або доки дитина не буде мати вчаснїйше свого удержаня, однако додаток на одну дитину не може бути більший як 300 зр. і не більший для всїх дїтий разом, як виносить платня вдовиці.

Пос. Носке поставив резолюцию, аби правительство обчислило, чи не можна би розтягнути того параґрафу і на дїти, що вже тепер суть сиротами.

Палата приймила той параґраф з резолюциєю Ноского. Дальше ухвалено без дискусиї параґр. 9—11 (о персиї сиріт, о найвисшій і найнизшій сумі вдовичої пенсиї разом з додатками для дїтий, о відправі для оставших по урядниках вдовах і дїтях).

Параґраф 15 становить, що урядники (але не возьні) мають на свої емеритури оплачувати річно по 30 проц. своєї річної платнї, з вимкою часу приписаного для сплаченя службової такси. Тут вивязала ся ширша дискусия, в котрій взяли участь пос. Шлезінґер, Кравс, Гофман і п. Міністер скарбу др. Білиньский. По промові п. Міністра відкинула палата всї поправки і ухвалила параґраф після правительственного предложеня.

Параґраф 16. постановляє, що той закон не буде применений до урядників і вдів, котрі вже побирають платню емеритальну, але що вдови будуть побирати 25 прц. доплати, так, щоби мали що найменше 400 зр., а вдови по возьних 200 зр.; однако вдови по урядниках, що тепер живуть на пенсиї, будуть вже користати з нового закона.

До сего параґрафу вніс пос. Гавк резолюцию, взиваючу правительство, аби обчислило, кілько коштувало би розширенє нового закона й на пенсионованих вже урядників, вдови і сироти теперішні та щоби внесло як найскорше розширюючу новелю.

Пос. Льорбер вніс резолюцию з візванем до правительства, щоби взяло під розвагу підвисшенє доплат о другі 25 прц., але так, щоби з тих других 25 прц. дістало ся вдовам в першім роцї 5 прц., в другім 10 прц. і т. д., а аж в пятім роцї цїлі 25 прц.

Палата ухвалила внесенє правительства, але також і резолюциї Гавка та Льорбера.

Відтак ухвалила палата цїлий закон, котрого трете читанє наступило на понедїлковім засїданю.

---

52)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВОЛЛЄСА.

(Дальше.)

Пішли разом до жерела. Він хотїв начерпнути води для неї, але она єму не дала, лиш набрала сама і подала єму.

— Нї, — сказав він і почервонів ся. Заким ще міг сказати щось більше, надійшов і Валтазар.

— Ми тобі дуже вдячні, сину Гура — почав говорити старик своїм як звичайно поважним способом. — Ся долина дуже красна, трава, дерева, тїнь — все то каже нам тут оставати ся і спочивати. В жерелї сьвітить ся вода як плинний диямант і шепче молитву до Бога. Подяки самої за мало, ходи, сїдай собі коло нас та ломись з нами хлїбом!

— Позволь, нехай тобі насамперед послужу! — Сказавши то набрав Бен Гур в чарку води і подав єї Валтазарови, котрий взяв єї піднявши з вдячностию очи до неба. Відтак принесли слуги ручники і они обмили собі руки. Пообтиравши їх посїдали всї троє всхідним звичаєм під той намет, під котрим перед лїтами сидїли три мудрцї. Заїдали смачно страви, які везли з собою в запасї. Споживаючи дари божі розмавляли а вода журчала їм до тої розмови. Спокій в долинї, холодний воздух, торжественна тишина і краса окруженя здавали ся впливати на старенького Єгиптиянина, єго голос, єго лице, цїла єго особа ставали незвичайно лагідні, кілько разів глянув на Бен Гура, котрий розмавляв з Ірасою.

— Коли ми доїхали до тебе, сину Гура — відозвав ся він під конець снїданку — здавало ся, що і ти правцюєш до Єрусалима. Можна спитати, чи і ти туди ідеш?

— Таки так, іду до сьвятого міста.

— Менї треба оглядати ся на свої сили, длятого позволь, що спитаю тебе, чи нема коротшої дороги, як та, що через Раббат-Аммон.

— Єсть коротша через Ґеразу і Раббат Ґілеад, але она камениста. Я тою поїду.

— Мене чогось якийсь неспокій бере ся! — відповів Валтазар. — В послїдних часах мав я сни, а радше повтаряв ся кілька разів один і той сам сон. Якийсь голос — бо нїчого иншого — все менї каже: Вставай та іди, бо той, котрого ти так довго ожидаєш, явив ся.

— У тебе на думцї той, що має стати царем юдейским? — спитав Бен Гур видививши ся здивований на Єгиптиянина.

— А вже-ж!

— Отже ти не чув про него?

— Нїчого, хиба лиш слова голосу в снї.

— То у мене єсть тут вість, котра і для тебе буде так пожадана, як мене зрадувала.

Він виймив лист, що єго дістав від Маллуха. Рука Єгиптиянина дрожала дуже, коли він взяв той лист. Читав єго в голос; зворушенє єго ставало що раз більше. Наконець підняв сльозаві очи з вдячностию до неба, не розпитував нїчого, вже не сумнївав ся.

— Ти дуже на мене ласкавий, о Господи! — сказав він. — Позволь менї, молю тебе, ще раз побачити спасителя і поклонити ся єму, відтак готов твій слуга розстати ся з тим сьвітом.

Проста і щира ся молитва зробила на Бен Гура велике враженє. Ще нїколи не здавав ся єму Бог так близько; єму здавало ся, як коли-б Бог був таки разом з ними як той приятель, що розділяє свої дари на найзвичайнїйшу просьбу, як отець, що любить однаково всї свої дїти. Ся гадка, що такий Бог посилає людского спасителя замість царя, показала ся єму не лиш в иншім сьвітлї, але й стала єму так ясною, що аж здавало ся єму, що може вже пізнати значінє такого спосланя і природу такої божественности. Длятого перло єго конче спитати:

— Ну, коли-ж тепер явив ся, чи гадаєш, Валтазаре ще, що він приходить яко спаситель а не яко цар?

Валтазар глянувши на него лагідним оком, відповів:

— Як менї тебе розуміти? Дух, звізда мого провідника в минувшости, не з'явив ся менї в тім часї, відколи я пізнав тебе в Ілдеримовім наметї; значить ся, я не видів і не чув єго як давнїйше. Менї здає ся, що то він був той, що в снї говорив до мене, але впрочім не дістав я нїякого обясненя.

— Позволь же, що пригадаю тобі різницю в наших поглядах — сказав Бен Гур з по-

Перегляд полїтичний.

В Палатї послів розпочала ся вчера ґенеральна дебата над реформою виборчою. Референт комісиї промавляв за проектом правительства і заявив, що комісия уважає заведенє загального права голосованя за невідповідне. Молодочехи Слявік і Брзорад та Пернерсторфер промавляли за заведенєм загального права голосованя. За проектом заявили ся Пальфі іменем консервативної більшої посїлости ческої, Мадейский іменем Поляків і Рус іменем Нїмцїв лїбералів. — Пос. Шайхер говорив о конечности розвязаня Ради державної.

Пос. Романчук поставив пильне внесенє взиваюче правительство до даня орґанам полїтичним такого поученя, котре дало би можність виконувати право товариств і зборів. Нинї має се внесенє прийти під дискусию.

В честь князя болгарского відбув ся оногди у царя обід, підчас котрого цар підніс тоаст насамперед в честь султана, відтак в честь князя і его сина Бориса. Треба зазначити, що приїзд кн. Фердинанда викликав роздор в славяньскім благотворительнім комітетї. Часть членів комітету, між ними ґен. Чернаєв і ґен. Комаров були тої гадки, що треба повитати князя, ґр. Іґнатєв знов і его противники противились тому. Остаточно кн. Лабанов позволив ґрупі Чернаєва і Комарова повитати князя. — Кажуть, що кн. Фердинанд змінив тепер плян своєї подорожи; поїде ще до Берлина, але вертаючи з відтам до Софії не поступить вже до Відня.

В Суданї прийшло вже до стички межи дервішами а войском єгипетским коло Токару. Триста кінних дервішів і 1000 піших напало на єгипетске войско але стративши около 100 людий мусїли втїкати.

Новинки.

Львів, дня 21 цьвітня 1896

— **Іменованя.** Ц. к. львівский висший суд краєвий іменував ведучого ґрунтові книги при ц. к. окружнім Судї в Станїславовї Йос. Качковского ад'юнктом помічних урядів при ц. к. Судї краєвім у Львові.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер судівництва переніс радника прокураториї скарбу дра Евг. Зубрицкого зі Львова до Кракова.

— **Іспит для жіночих робіт ручних** відбуде ся в Самборі дня 26 мая с. р. перед комісиєю іспитовою. Кандидатки, що сповняють обовязки учительок при школах народних, мають вносити поданя через окружні ради шк., а прочі просто до дирекциї ц. к. семинариї учительскої в Самборі до 15 мая с. р. Вимагає ся скінченого 18 року житя, а до поданя треба долучити: метрику хресту, сьвідоцтво з укінченої 8-ої кляси школи видїлової або науки приватної; сьвідоцтво моральности, наколи кандидатка не повнить обовязків учительки в публичній школї; виказ переробленого материялу наукокого до іспиту або перероблених підручників; жіночі роботи ручні, зроблені власноручно, треба предложити комісиї при устнім іспитї.

— **Електричний трамвай у Львові** Дня 1 серпня с. р. упливає тимчасовий договор міста Львова з фірмою Сіменс і Гальске і місто може або переймити веденє електричного трамваю у свій заряд, або війти зі згаданою фірмою в спілку. Маґістрат міста Львова радив сими днями над тою справою і порішив, що для міста буде кориснїйше війти з Сіменсом в спілку, як брати трамвай у свій заряд. Над тим буде ще радити повна рада міска і остаточно справу порішить.

— **Кровава сцена** відбула ся вчера в полудне в різницкім склепі Ундерки при ул. Краківскій у Львові. Служниця Савина Германова поганьблена склеповою панною М. П. за то, що уживає нечистих стирок при митю начиня, кинула зі злости різницким ножем за нею, котрий вбив ся на кілька цалїв в плече понизше лопатки. Ранену відвезено непритомну до дому а Германову арештовано. Стан недужої дуже грізний.

— **Самоубийства.** Передвчера рано повісила ся у Львові Варвара Белзова, жінка зарібника. Причиною самоубийства була божевільність. — В той самий спосіб відобрала собі житє вчера рано 62-лїтна вдова, Катерина Бродасевичева, замешкала у власнім домі на Погулянцї. В послїдних часах Бродасевичева запивала ся і то здаєть ся було причиною самоубийства.

— **Під колесами поїзду** погиб вчера 32 лїтний зарібник Юлїян Шевчук. Він положив ся в самоубийчім памірі на шинах зелїзничих в Замарстинові між будками ч. 266 і 267, а надїзджаючий товаровий поїзд роздер тїло нещастного на дві половини. Смерть наступила зараз. Причиною самоубийства було непорозуміне з любовницею Иосифою Цан служницею зелїзничого будника на Підзамчу.

— **Про наших еміґрантів до Бразилиї** одержала віденьска Polit. Correspond-nz з Ріо-Жанейра з жерела поважного такі вісти: Около 1200 еміґрантів з Галичини знаходить ся уже довше як півтретя місяця на островци Ilha das Flores в затоцї Ріо Жанейра і ще з пять тижднїв мусять там оставатись, заки їх впустять до краю. Між сими еміґрантами страшна нужда. В провізоричнім бруднім уміщеню тиснуть ся мов селедцї, хорують а дїти мруть; нема сьвященика, щоби хоронив мерцїв. Дуже доскулює сим еміґрантам брак води до питя; мешканцї складають жертви для них, щоби мали за що води собі спровадити. Люди ті у правдивій розпуцї. Кромі сих Галичан знаходить ся знов около 2000 душ в азилю коло Pinheiro при шляху зелїзницї до Сао Паольо; ті рівнож нуждують. Факти ті сьвідчать, як легкомисно люди з Галичини пруть ся до „раю“ бразилїйского.

— **Зафантована Угорщина** Під таким заголовком появила ся сими днями брошурка д-ра Стефана Бервата, синдика союза угорских хлїборобів. В нїй описаний докладно невідрадний стан угорского господарства і доведено, що земля Угорщини не приносить тілько доходу, кілько процентів має ся річно платити від довгів. Після торічного буджету виносять проценти від довгів Угорщини річно 126,900.000 зр., окрім рат в височї 13 мілїонів, котрі має ся рік-річно платити за викуплені зелїзницї. Чисти дохід ґрунтовий не досягає в Угорщинї суми 140 мілїонів, значить, земля в Угорщинї не дає тілько доходу, кілько на нїй тяжить довгів. Тому вираз „зафантована Угорщина“ єсть цїлком оправданий. Окрім того єсть ще попри державний довг інтабульовані на землї довги в сумі більше як одного мілїярда. Не диво отже, що дїдичі угорскі дуже скоро банкротують і їм треба що року вишукувати якісь посади, аби мали з чого жити; так пр. в 1893 р. змінило 377.805 посїлостий своїх властителїв! Як оно так піде дальше, то за кілька лїт наступить громадне банкротство в Угорщинї.

— **Против пияньства.** В Новім Йорку війшов в житє новий закон о продажи горячих напитків і визначає ся великою строгостию. Нї одна реставрация не може продавати при обідї вино, а від півночи суботи до понедїлка рана мають бути замкнені всї реставрациї і пиварнї, лише гостинницї можуть бути отвертї. В приватних клюбах в недїлї члени в нїякий спосіб не можуть діставати горячих напитків. В недїлю навіть приватна особа в своїм власнім домі не може подавати гостям вина або пива; полїция має право війти до дому коли підозріває, що хтось з гостий пє вино або пиво, лише члени родини можуть пити. В гостиницях поміщене, де держать ся напитки, має

шановком. — Ти був тої гадки, що то буде цар, але не такий як Цезар, ти представляв собі его царство духовним, не від сего сьвіта.

— Так єсть! — потакнув Єгиптиянин — і я ще того самого погляду. Як виджу, то єсть ріжниця в наших поглядах, ти сподїваєш ся его яко царя сьвітского, а я яко царя душ.

Він притих, як би не міг борзо або досить виразно висказати своїх гадок.

Постараю ся пояснити тобі, сину Гура, докладнїйше мою віру. Може зрозумієш причину, длячого я его з такою ревностию виглядаю, коли тобі скажу, як его духове пановане, котре він буде виконувати, єсть у всім величавійше від самої цїсарскої величавости. Коли перший раз зродила ся між людьми гадка якоїсь душі, не знаю; здаєсь принесли еї перші родичі з раю з собою; що она нїколи зовсїм не затрачувала ся, то знаємо всї. Богато народів, — але не всї — забували часами на ню, у инших народів она за сотки лїт ослабла, стала ся мрачною а сумнїви приглушили еї. Але Бог в своїй доббротї посилав від часу до часу незвичайних мужів, котрі знову оживляли віру в то. На що-ж мав би кождий чоловік мати душу? — Сину Гура, глянь і розваж на хвильку конечну потребу душі? Положити ся, вмерти і більше не бути — такого часу не було нїколи, коли би люди щось такого собі бажали, не було нїколи людий, котрі би з цїлої глубини свого серця не ожидали щось лїпшого. Против нїчого по смерти протестують всї памятники народів, їх статуи і написи, навіть сама істория. Найбільший з наших єгипетских королїв казав витесати своє зображенє з величезної скали; що дня ходив з своєю великою дружиною оглядати поступ дїла. Наконець зображенє було готове, — величаве, незнищиме. Мало черти его лиця і его вираз. А хиба-ж не можемо собі того погадати, що він в тїй гордій хвили сказав сам до себе: „Нехай тепер прийде смерть, я буду жити в будучности!“ Так і стало ся, та статуа стоїть і доси. Але яке-ж то було осягнене тим способом житє в будучности? Лиш згадка в памяти людий, слава, так проминаюча, як то сьвітло місяця, що обливає ту статуу — більше нїчого. А що стало ся тимчасом з королем? В королївскій гробници спочиває забальзамоване тїло, котре ним колись було, образ подібний до того, що витесаний з каменя. А де-ж, о сину Гура, подїв ся сам король? — Від того часу коли він був чоловіком, таким, як ти і я, минуло два тисячі лїт — чи з его послїдним диханем настав єму конець? — Притакнути у відповіди на то питанє значило би винувати самого Бога; припускаємо длятого, що єсть житє по смерти, дїйстне житє — не лиш в памяти, але в дїйстности; иншими словами, кождий з нас, коли приходить на сьвіт, дістає душу, котра єсть несмертельна. В сїм єсть та конечність, о котрій я згадав. Але лишім то, а згадаймо собі ту радістну сьвідомість, яку викликує в нас гадка душі. Передовсїм відбирає она смерти той страх, який бере від неї, бо представляє нам умиранє лиш зміну на лїпше, а похороненє лиш яко посадженє до нового житя. Відтак глянь на мене — який я старий і немічний, дивись на моє марне тїло, моє поморщене лице, мої ослаблї змисли, яка-ж то блаженність для мене в тїй гадцї, що, коли отворить ся могила, щоби приняти мою зношену шкаралупу, як то і незадовго стане ся, невидимі тепер двері дому божого отворять ся, щоби приняти мене, мою увільнену, несмертельну душу. О коби я міг змалювати ту розкіш, яку має в собі будуче житє! Не кажи, що я не знаю нїчого, на стілько я вже знаю а того менї стане: бути душею, значить ся брати участь в божих прикметах. Такого єства не держить ся анї порошок марности, не держить ся нїчо' негідного; то єство лекше як воздух, прозорійше як сьвітло, а чисте як нема нїчо' чистїйшого. А тепер, о сину Гура — коли вже тілько знаю, чи маю сам з собою або з тобою спорити задля чогось маловажного — задля форми душі, або задля того, де она сидить, або чи їсть і пє? — Нї, лїпше здати то з повним довірєм на Бога. Все красне на сїм сьвітї походить з одної руки, він убирає лїлїю, малює рожу, творить каплї роси; він сотворив цїлий лад природи, словом сотворив нас для сего житя і поставив єму якісь услівя, они то менї порукою, так, що я єму з таким довірєм як у дитини віддаю мою душу разом з розпорядимостию що-до неї по моїй смерти. Я знаю, що він мене любить.

Старий замовк і напив ся води. Рука его дрожала. Ірас і Бен Гур були так само зворушені, як він, і мовчали. Сему послїдному стало тепер ясно. Так ясно, як ще нїколи доси, почав він добачувати, що для людскости царство духа може бути важнїйше як сьвітске і що Спаситель єсть дїйстно гіднїйшим Бога даром, як хоч би й найбільший цар.

— Тепер би я тебе спитав — говорив Валтазар дальше — чи се тілесне житє, що таке нужденне і коротке, треба ставити висше, як совершенне і вічне житє душі. Постав собі сам то питанє і то так — а будеш міг сам собі

бути видне з улиці, де стоїть поліциянт, котрий уважає, щоби до комнати не входив нїхто крім господаря або его помічника і то лише тоді, коли схотять взяти фляшку вина для особи, що мешкає дійстно в гостинници.

Штука, наука і лїтература.

— „**Учителя**“ ч. **8** містить: Розвідку В. Литиньскої „Перетяжене ума в школах і нервовість“; — методичну розвідку Ант. Глодзиньского „Осет“; — розвідку В. Ш-а „Музей ім. Дїдушицких у Львові“; — статейку „Вага мозку в віку молодечім“; — вісти з руского товариства педаґоґічного; — всячину, постанови власти шкільних і конкурси.

Господарство, промисл і торговля.

Добрі ради.

Як означити наперед весняні приморозки? В цьвітни і до половини мая, особливо-же около 11 до 15 мая, бувають у нас часто сильні приморозки, котрі роблять богато шкоди як в поли так і в огородах і садах. Приморозки ті мають свою причину ось в чім: На весну огріває ся вже досить значно вся земля Европи і Азиї; воздух над сушею теплїйший і іде в гору, сподом есть рідший. Вода в мори на заході і півночи огріває ся поволїйше і воздух над нею ще студений; він іде сподом від заходу і півночи та доходить до нас, часто яко дуже студений вітер з півночи і стаесь причиною приморозків. Земля огрівшись через день випускає через ніч тепло, стає холодна, над раном найхолоднїйша і тогди настає приморозок. Длятого можна уважати майже за певну річ, що коли день ясний і теплий, то в ночи буде приморозок, бо тепло може добре парувати; коли-ж день мрачний, то приморозку не буде, бо воздух вкритий хмарами, не дає земли так дуже випускати з себе тепла. Хмарний воздух в часї приморозків есть длятого лїпший для господаря, як зовсім чистий. Але найлїпше можна пізнати, чи буде приморозок, чи нї, по т. зв. мокрім термометрі, котрий можна зробити собі дуже легко із звичайного: У звичайнім термометрі обвиває ся баньочку ґазою, мушлїном або тоненьким платком і обвязує ся платок кількома довгими нитками, котрі відтак сплїтає ся з собою. Платок і нитки треба перед тим виполокати добре в теплій воді і мокрими обвязувати баньку. Термометр той завішує ся відтак в скринці отвертій з гори і з переду а на споді під ним ставить ся посудинку з водою, до котрої спускає ся нитки. Ті нитки тягнуть воду і платок на термометрі буде заедно вогкий. Все то разом вішає ся на продувнім місци в тїни. Треба-ж тепер знати, що мокрий термометр показує межи 2 а 3 годиною по полудни таку теплоту, котра лиш о 4 степені есть більша, як найменша теплота слїдуючої ночи. Коли отже від тих степенів теплоти, які нам покаже сего дня мокрий термометер межи 2 а 3 годиною, відоймемо 4 степені, то будемо мати найменшу теплоту слїдуючої ночи; коли та теплота припаде понизше кулї, то певно буде приморозок, а тогди можна наперед знати, що як треба зробити в огороді і саді, щоби приморозок не наробив шкоди.

Молоді курятка, скоро лиш виклюють ся, годує ся найлїпше заминкою з яйця, звареного на твердо і шкірки з хлїба. На одно яйце бере ся два рази тільки посїканої дрібонько шкірки, мочить ся трохи молоком і вимішає ся добре. Заминки робить ся лиш тілько, щоби она на раз вистала і не лишає ся еї, бо она скваснїла би, а курятка від квасної могли би нездужати; скоро курятка поживлять ся, треба зараз і начинє, з котрого їм дає ся їсти, забрати та вичистити. Годувати треба що дві години, а по 4 до 5 днях можна їм давати заминку з вівсяної муки.

Щоби мати здорові зуби, треба ось що знати і робити: Зуби чорнїють і стають дїраві від всїляких квасів та від гнитя оставших за зубами частин страви. Такі кваси, як н. пр. оцет, квасні яблока і т. д. нагризають і псують на зубах т. зв. шкливо. Длятого по всяких квасних стравах треба зуби виполокати. В случаях, коли по квасних стравах дістане ся оскому, добре есть витерти зуби мілкою солию і виполокати теплою водою. Взагалї есть добре натирати зуби рано і вечер солию, а зуби будуть дуже білі; лиш сіль не повинна бути дуже остра. Дїтем дуже квасних страв не треба давати. Цукор і дуже солодкі страви сак само шкодять зубам, бо з цукру і тих страв творить ся в роті т. зв. квас молочний, котрий так само як і инші кваси нагризає шкливо на зубах. Родичі, що дають дїтем богато цукру і всїляких солодощів, самі псують їм зуби. Не треба гризти зубами твердих дуже річій, н. пр. гризти оріхи, розкусувати нитку і т. д. Так само по горячій страві не треба зараз пити студеної води або якого иншого студеного напитку, а по студенім напитку не треба зараз їсти горячої страви. Не треба довбати в зубах острими річами, як голкою, шпилькою або кістяним довбачем; найлїпше затятим гусячим пищаком. Коли сподом насяде на зубах т. зв. зубовий камінь, котрий осїдає з слини, треба его осторожно відлупувати і віскробувати тупим ножиком, бо він відриває ясна від зубів і відслонює їх коріне. На зубах осїдає часто рід грибків, котрі відтак точать ткань зубову, а грибки ті осїдають найлекше тогди, коли межи зубами щось гниє. Длятого по кождім їдженю треба зуби очистити і виполокати, а коли зуби мимо того зачинають псувати ся, то найлїпше уживати до полоканя надманґанового калї (Kali hipermanganicum), котре нищить грибки і всяку гниль. Надманґанового калї можна дістати в аптиці за пару крейцарів. Чотири, пять зеренець з незавбільшки проса до склянки теплої води вистане. Вода від него стане червона; за міцна отже й не добра до полоканя така вода есть тогди, коли она темно червона і аж фіолетова. Тою водою можна полокати також і горло. Дуже добре есть чистити зуби щіточкою і уживати до того порошку від зубів, але щіточка не повинна бути за тверда, а порошок мае бути дуже мілкий. Щіточкою треба чистити зуби не лиш з боку, але й зверха та із середини. Дїтий треба змалку приучувати до того, щоби чистили собі зуби. Маленьким дїтем, котрим вже виколе ся кілька зубчиків, треба часто давати шкірку з хлїба з дрібкою мякушкою на нїй, але хлїб не повинен бути зовсім сьвіжий; они гризучи шкірку, чистять собі заразом і зуби. Скоро лиш в зубі появить ся маленька дїрка, треба еї дати запльомбувати.

— **Ц. к. Дирекция руху зелїзниць державних** оповіщує: Галицко-угорский рух спільний: З днем 1 мая 1896 увійде в жите додаток III до тарифи, часть II зшиток 1, котрим змінені будуть постанови дотично перевозу посилок поспішних в руху з Будапештеньскими двірцями зелїзничими.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 21 цьвітня. Найдост. Архікнязь Кароль Людвик принимав вчера на довшій авдиенциї мінїстра справ заграничних ґр. Ґолуховского.

Берлин 21 цьвітня. Канцлер нїмецкий кн. Гогенльоге занедужав легко і не може виходити з комнати.

Льондон 21 цьвітня. Правительство трансвальске мае одержати від анґлїйскої спілки, котра вислала була Джемзона з войском до Трансвалю, півтора мілїона фунтів штерлїнґів відшкодованя.

відповісти: Що лїпше — чи година, чи рік совершенного щастя? — А відтак піди о крок дальше: Що значить сімдесять лїт на земли супротив цїлої вічности з Богом. — Тим способом спізнаєш вагу тої дійстности, на котру хочу звернути твою увагу, а котра видаесь менї дуже сумною, що сьвіт майже зовсім не бере в рахубу житя душі. Есть може деякий фільософ, котрий говорить о души якби о якійсь первістній силї, але що фільософи не покладають нїчого на саму віру, то й не признають души яко ества і длятого призначене еї есть для них неясне. Кожда живуча твар есть обдарена відповідними до свого призначеня здібностями. Чи не впадає тобі — в сїм взгляді — в очи, що лиш сам один чоловік має здібність слїдити за будучностию? На мій погляд хотїв нам Бог тим показати, що ми сотворені до иншого лїпшого житя, бо як-рав то есть одинокою правдивою тайною будучности. Але, на жаль, як же народи виродили ся! Жиють з дня на день, як коли-б теперішність була всім; потїшають ся приповідкою: По смерти всему конець! А коли не так, то по просту їм про все байдуже. Коли-ж смерть їх заскочить, то они не приготовлені на величаву вічність, бо не гідні еї. Аж прикро казати, о сину Гура, що люди изза теперішного житя забувають на будуче! — Тепер же прошу, пізнай, що то значить для нас бути спасенними. Що-до мене, то я би не віддав анї одної години будучого житя души за тисячу лїт житя на земли.

Здавало ся, що Египтиянин забув на свое окружене, бо на хвильку задумав ся глубоко. А відтак мовби пробудив ся, говорив дальше:

— Вибачай, сину Гура, що я так довго томив тебе моєю бесїдою. Радість додала менї слів, але їх за мало, щоби представити правду в цїлім еї обемі. Розслїджуй еї сам, а тогди прийдеш до переконаня, що той, котрого ми ожидаемо, прийде не яко борець з мечем, не яко володїтель з короною. Лишаесь нам відповісти ще на одно питане: Як пізнаемо его, коли явить ся? Коли ти що-до его характеру будеш стояти при своїм погляді — що він буде таким царем, от як би Ирод — то розуміє ся, будеш шукати доти, доки аж не знайдеш чоловіка убраного в пурпуру і з берлом в руках. Але той знак, по котрім я его пізнаю, буде такий, що він покаже менї і всїм людем дорогу до вічного житя, бо чнстого, величавого житя души.

Всї замовкли на хвилю і стало тихо. Відтак відозвав ся Валтазар: „Спішім ся! Мої слова викликали в менї знову нетерпеливість і я рад би побачити того, що все у мене на гадці. Нехай то буде моїм оправданем, коли мій поспіх вас може дивує.

На его знак приніс слуга вина. Напили ся, витрясли кришки з полотенець, що служили їм за обросу і встали. Коли слуга запрятував, они тимчасом помили собі руки і незадовго пустились до гостинця. Дїгнали каравану, котра за той час, коли они спочивали, випередила їх, і приучили ся до неї. Але незадовго навкучилось Валтазареви їхати так поволи і постановили їхати самим дальше.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1895, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	–	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол з Підзам.	-	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	-	10·30	2·40	—	—
Черновець що по неділка		—	—	10·35	—	—	—
Стрия	–	—	–	5·25	9·33	—	7·38
Скольго і Стрия		—	-	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаемо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.